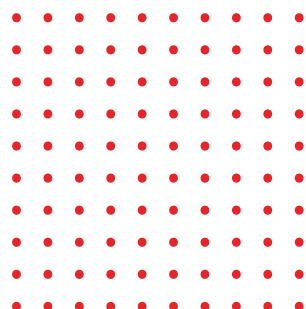
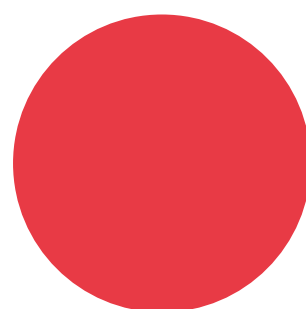
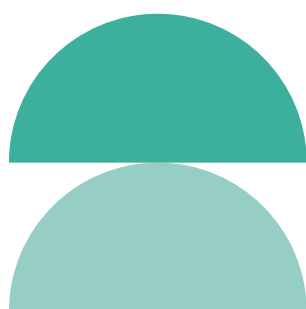
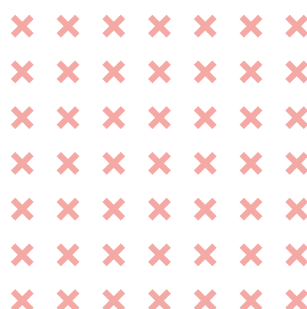
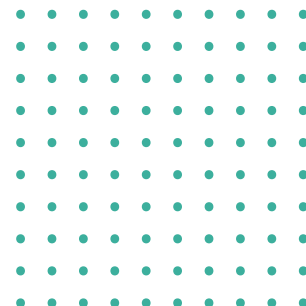
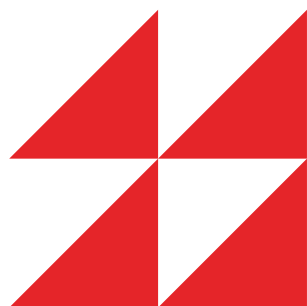
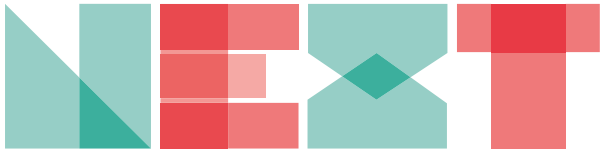

Euskadiko Inbertsio Estrategikoen Plana

2022-2024

E U S K A D I

Euskadiren Susperraldirako
eta Erresilientziarako Programa
2021 > 2026

AURKIBIDEA

SARRERA	4
1. INBERTSIOAREN ALDEKO APUSTUA BALIABIDE PROPIOEKIN INDARTUZ	5
1.1. Ezohiko inbertsio plana 2021ean	5
1.2. 2022ko aurrekontuak: inbertsio publikoaren aldeko apustu sendoa	9
2. EUSKADIKO INBERTSIO ESTRATEGIKOEN PLANA 2022-2024: EUSKADI NEXT PROGRAMA BALIABIDE PROPIOEKIN BULTZATZEA	10
3. INBERTSIOAREN BIDETIK JARRAITU BEHARRA	30
3.1. Susperraldi eta Erresilientzia Mekanismoaren eraldatzeko potentziala maximizatuz	30
3.2. Europako gobernantza ekonomikoa erronka eraldatzaileen esanetara jarriz	30

SARRERA

Eusko Jaurlaritzak 2021ean eta 2022an egindako inbertsio-ahalegina, aurtengo aurrekontuek jasotzen duten bezala, ezin da gertaera puntual eta isolatu batean geratu. Inbertsio askok, izaera eraldatzaileagoa dutenek, denboran iraunkorrak izango diren urte anitzeko apustuak behar dituzte; beraz, beharrezkoa da inbertsio-ahalegin hori luzaroago luzatzea.

Era berean, premiazkoa da inbertsio eraldatzaile horien gauzatzea azkartzea, eraldaketa hirukoitzean sakontzeko: energetiko-ekologikoa, digitala, soziala eta sanitarioa. Eraldaketa hirukoitz hori pandemiaren aurreko agendan agertzen zen eta orain, Errusiak Ukraina inbaditu duenean, bertan behera utzi beharrean, areagotu egin behar da, lehenengoaren kasuan batez ere.

Hamarkada honetan, deskarbonizazioak, digitalizazioak eta erresilientzian egindako inbertsioek lehentasuna izaten jarraitu behar dute. Lehentasunak eta garrantziak bat egiten dute, eta erronka horiekin erlazionatutako inbertsioei gauzatze-erritmo handiagoa ezartzeko balio behar dute. Hori dela eta, hainbat euskal administrazioak behin eta berriro esan duten bezala, prest daude Eusko Jaurlaritzak Espainiako Gobernuari helarazi zion Euskadi Next Programan jasotako inbertsio-proiektu eraldatzaileak baliabide propioekin gauzatzeko, 2020ko uztailaren 31ko Presidentearen Konferentzian Espainiako Gobernuo presidenteari, Next Generation EU ekimenaren tresna nagusia den Berreskuratze eta Erresilientzia Mekanismoen bidez finantzatu daitezkeen proiektuak izan zitezela eskatu ondoren.

Ilido horretan, 2022-2024 aldirako Euskadiko Inbertsio Estrategikoen Plan honek erakundearen arteko lankidetzan eta inbertsioaren aldeko apustuan sakontzen du, susperraldirako, eraldaketarako eta erresilientziarako palanka gisa. Hemen jasotako inbertsio guztiak Euskadi Next programan agertzen dira, eta Espainiako Gobernuo lehen presidenteordeak lehendakariari irailaren 28an eskatu zizkion proiektu enblematikoak ere bertan sartzen dira. Proiektu horietako batek ere ez du jaso orain arte Susperraldi eta Erresilientzia Mekanismoen etorritako baliabide europarririk. Hala ere, beharrezkoa da baliabide propioekin bultzatzea, horiek gauzatzeko gure espezializazio adimenduneko estrategian sakontzea ahalbidetuko duelako, baita era kolektiboan aurre egitea erabaki ditugun erronkei koherentziaz erantzutea ere.

1. INBERTSIOAREN ALDEKO APUSTUA BALIABIDE PROPIOEKIN INDARTUZ

1.1. Ezohiko Inbertsio Plana 2021

Gobernu Kontseiluak 2021eko irailaren amaieran onartu zuen 250 milioi euroko Ezohiko Inbertsio Plana abian jartzea. Kopuru horretatik 170 milioi urte horretan bertan gauzatu ziren. Kantitate hori, 2021eko Euskal Aurrekontuetan inbertsiora bideratutako 1.000 milioi euro baino gehiagori, eta 2021eko maiatzean Enkarterriko, Ezkerraldeko, Meatzaldeko, Oarsoaldeko eta Aiaraldeko Lehentasunezko Jarduketa-eremuetan 25 trakzio-proiektu bultzatzeko onartutako 180 milioiko ezohiko funtsari gehitu zitzaion.

Hori guztia inbertsio publikoa maximizatzeko helburuarekin, arau fiskalak eten izana aprobetxatuz eta eskumen autonomikoko gaitan egiten ari diren eraldaketak bultzatuz, horien artean Zientzia, Teknologia eta Berrikuntzaren euskal sistemaren egitura teknologikoak eta hezkuntza-, osasun- edo epai-azpiegiturak indartzeko. Inbertsio-ahalmen gehigarri eta ezohiko hori honako hauetan oinarritu zen bereziki:

- Gizarte-azpiegiturak: hezkuntzakoak, sozio-sanitarioak, kulturalak eta etxebizitza. Proiektu horiek programaren % 50 jasoko dute.
- Azpiegitura ekonomikoak: industrialak, teknologikoak eta digitalak. Industriaren eta zerbitzu aurreratuen eraldaketa eta dibertsifikazioa areagotzea du helburu.
- Energia- eta ingurumen-azpiegiturak. Euskadi energia berriztagarrien iturri berrien, biodibertsitatearen eta klima-aldaketaren aurkako borrokaren buruan jartzea da helburua.

TRAKZIO-PROIEKTUA	2021	2022	2023	GUZTIRA (M. €)
EZKERRALDEA /MEATZALDEA	37,45	53,34	17,21	108,00
Ezkerraldea/Meatzaldea parke teknologikoa	2,25	7,75		10,00
Osasun Poloa: Med-Tech produktu eta zerbitzuak	1,26	4,10	4,64	10,00
Kutsatutako lurzoruen berreskuratzea	30,00	25,00	5,00	60,00
Jarduketa integrala auzo kalteberetan	1,54	6,39	6,07	14,00
C2 linearen (Bilbo Muskiz) gaineko jarduketa		2,50	1,50	4,00
Industria eta Itsasadar Ondarearen balorizazioa	2,40	7,60		10,00
ENKARTERRI	7,88	14,12	2,00	24,00
Trenbide azpiegituraren eta zerbitzuaren hobekuntza	1,43	3,57		5,00
Aktibo turistiko eta kulturalen interkonexioa	2,03	1,97		4,00
Hezkuntza/lan-integrazioa: Gar. LH eta laneratzea	2,13	0,78	0,10	3,00
Banda zabalaren hedapena landa-eremuak digitalizatzeko	0,05	2,30	1,65	4,00
Enpresa-espazioak sortzea	2,00	3,00		5,00
Bioekonomia bultzatzea	0,25	2,50	0,25	3,00
OARSOALDEA	12,03	9,81	2,16	24,00
Ekonomia urdineko poloa	0,33	0,82	0,86	2,00
Zahartzearen erreferentzia-zentroa (Adinberri)	3,23	1,48	1,28	6,00
Elkarrekin Lanean (Laneratze-poloa)	1,75	4,25		6,00
Kultura eta Sormen Industriak eta Albaola Itsas Kultur Faktoria	0,52	2,96	0,02	3,50
Habian Berrikuntza Gunea LHtik	1,00			1,00
Arditurri Bide Berdea Turismo-korridorea	0,70	0,30		1,00
Industrialdeak berronertzea	4,50			4,50
AIARALDEA	4,45	11,15	8,40	24,00
Ekonomiaren berraktibazioa. Lurzoruen eta industria-eraikinen berreskuratzea: Berrikuntzarako Zentro Teknologikoa	1,50	4,00	4,00	9,50
Enplegua eta Lanbide Heziketa	0,25	1,25	1,00	2,50
Gizarte-kohesioa eta Zerbitzu Publikoak	1,50			1,50
Hiri-berronertzea, Etxebizitza eta Ingurumena	0,50	1,50	1,50	3,50
Azpiegiturak eta Mugikortasun Jasangarria		2,00	1,00	3,00
Dibertsifikazio ekonomikoa: Turismo-kultura sektorea/Nekazaritzako elikagaien sektorea	0,70	2,40	0,90	4,00
4 ESKUALDEAK GUZTIRA	61,82	88,41	29,77	180,00

Ezohiko inbertsioen plana 2021

SAILA	2021	2022	2023	2024	GUZTIRA (M. €)
02 - SEGURTASUNA	0,57				0,57
Energia-eraginkortasun arloko jarduketak	0,57				0,57
04 - GOBERNANTZA PUBLIKOA ETA AUTOGOBERNUA	3,38				3,38
EJIE: Konputazio, biltegiatze eta komunikazio azpiegitura	3,38				3,38
05 - EGJIS	44,05	34,78	22,50	0,54	101,86
Eraldaketa digitala	18,00				18,00
Industria Digitala	1,00				1,00
Industriako zibersegurtasuna	1,00				1,00
Adimen Artifiziala	1,00				1,00
Data Center	15,00				15,00
Teknologia	7,55	3,08	1,00	0,54	12,16
Hazitek 2021	0,45	0,93	1,00	0,54	2,91
Azpitek 2021	5,00	1,25			6,25
Emaitek 2021	2,10	0,90			3,00
Industria	2,15	19,35	21,5		43,00
Indartu 2021	0,50	4,50	5,00		10,00
Bilakatu 2021	1,65	14,85	16,50		33,00
SPRILUR	12,35	12,35			24,70
Erosketak Araba	4,85				4,85
Erosketak Gipuzkoa	5,50	6,30			11,80
Erosketak Bizkaia	2,00	6,05			8,05
Nekazaritza	4,00				4,00
HAZI	1,00				1,00
AZTI	1,50				1,50
NEIKER	1,50				1,50
07 - HEZKUNTZA	16,42	19,00			35,42
Hezkoop: Hezkuntza-higiezinaren egokitzapena	3,02				3,02
Digitalizaziorako hitzartutako diru-laguntza	6,30	19,00			25,30
Hezkuntza Berriztatzeke Poloa: Zorrotzurreko erosketa	2,60				2,60
Eduki digitalen eskuratzea	3,90				3,90
Eskolarako laguntzako predikzio sistema	0,60				0,60

SAILA	2021	2022	2023	2024	GUZTIRA (M. €)
08 - L.P., ETXEBIZITZA eta GARRAIOAK	32,26				32,26
ALOKABIDE: Etxebizitza erostea	26,00				26,00
VISESA: Lurzorua erostea	4,24				4,24
Obrak eta deskontaminazioak	1,35				1,35
Lurzorua erostea	0,67				0,67
09 - OSASUNA	29,10				29,10
OSAKIDETZA: Inbertsioak ekipamenduan	29,10				29,10
10 - BERDINTASUNA, JUSTIZIA ETA GIZARTE POLITIKA	41,10				41,10
Gune judizialak handitzea	41,00				41,00
GOGORA: datu-baseen digitalizazioa	0,10				0,10
11 - KULTURA	3,38	1,61	1,61		6,60
EITB: hainbat azpiegitura	2,80				2,80
Euskal artisten artelanak erostea	0,25				0,25
Basque Team FADURA eraikina birgaitzea	0,13	1,61	1,61		3,35
Basque Team (BAT) Zentroa: ekipamendua	0,20				0,20
INBERTSIO PROGRAMA, GUZTIRA	170,26	55,39	24,11	0,54	250,30

1.2. 2022ko aurrekontuak: inbertsio publikoaren aldeko apustu sendoa

2022ko Aurrekontuaren jarraibide ekonomikoak egin zirenetik, Eusko Jaurlaritzak inbertsioaren aldeko apustua areagotu du, susperraldi eta eraldaketa ekonomikorako palanka gisa, datozen urteetarako Euskadiren eraldaketa-rako apustu handiak bultzatuz: trantsizio teknologiko-digitala, energetiko-klimatikoa eta soziala eta sanitarioa.

Egonkortasun- eta hazkunde-itunaren arauak etetearen ondorioz gastu hedakor eta kontraziklikoko politikak artikulatzeko aukerak horrela ahalbidetu du, eta Eusko Jaurlaritzak, berriro ere politika kontraziklikoa aktibatuz, bere baliabide propioak bideratuko ditu aipatutako eraldaketen oinarri diren proiektu estrategikoetara.

Pandemia iritsi zen unean oraindik murgilduta geunden inbertsio arloko austeritatea iraultzeko aukera da, zalantzarik gabe, eta orain inbertsioa maximizatzea eskatzen digu, baimendutako mugak arinduz, eta eskura dugun "munizio" guztia erabiliz euskal ekonomiaren BPG potentziala handitzeko palanka gisa jardungo duen inbertsio-plan bat bilatzeko, adierazitako eraldaketa-helburuetara eta Garapen Jasangarrirako Helburuekin (GJH) lotutako erronketara bideratuz.

Azken batean, aurrerapenaren bideari berriro heltzea ahalbidetuko duen eraldaketa sakona bultzatzeko aukera da, eta, aldi berean, 2008ko atzeralditik aurrera gure herrialdeak daraman eta ekonomiaren hazkunde-potentziala arriskuan jartzen duen "inbertsio-gap" izenekoa betetzea ahalbidetuko du. 2020an, kapital-eraketa gordina euskal BPGaren % 24a zen, 2008ko finantza-krisia piztu aurreko egoeran baino hamar puntu gutxiago. Ereku publikoan, Atzeraldi Handiaren osteko zerga-baterakuntza inbertsioei eutsiz egin zen batez ere. Horrela, Eusko Jaurlaritzaren kapital-gastuek doikuntza nabarmena izan zuten 2009tik aurrera, erdira jaitsiz eta BPGaren % 1,1ean egonkortuz.

Euskadik asmo handiko inbertsio-plan bat diseinatu eta abian jarri behar du, balio-kate nagusietan produktibitatea bultzatzeko eta enplegu iraunkorrek eta kalitatezkoak sortzeko enpresa-proiektu traktore berriak abian jartzea sustatzeko. Horrez gain, gure ongizate-sistema definitzen duten zerbitzu publikoak ere eraldatu behar ditugu, erresilienteagoak izateko, gure eremu ahulenak, auzoak, eskualdeak... garatzeko aukera emango duen eskual-

de-politika propioa garatzea ahaztu barik. Inbertsio-plan honek urte askotako izaera izan behar du, datozen urteetarako apustu handiak gauzatu ahal izateko. Hori guztia, "kontsumo-gizartea" "inbertsio-gizarte" bihurtzeko helburuarekin, giza garapen jasangarriaren erronkei aurre egiteko, eta euskal gizarteak datozen hamarkadetan aurre egin beharreko hiru trantsizio handiei erabakitasunez eta bermez heltzeko. Trantsizio horiek dira 2020-2024 Gobernu Programaren ardatza. Horrela, inbertsioak susperraldiaren motor gisa ez ezik, eraldaketa- eta erresilientzia-eragile gisa ere jarduten du, dituen biderkatze-ondorioak eta produktibitatean eta zerbitzu publikoen mailan duen eragina kontuan hartuta. Horrela, helburua ez da soilik Atzeraldi Handiaren aurreko inbertsio-mailak berreskuratzea, baizik eta, aldi berean, inbertsio horren erdua helburu horiek lortzera bideratutako aktiboetara aldatzea, hau da, energia berriztagarriekin, biltegitarekin, IKTekin, ez-materialekin, I+G+Brekin eta abarrekin erlazionatutako teknologietara.

Aurrekontuaren jarraibide ekonomikoekin bat etorritz inbertsio publikoa 2022ko aurrekontuen bereizgarri izatearen alde egindako apustua, 2021eko aurrekontuekin alderatuta inbertsioa % 50 handituz egiaztatu zen. Horrela, guztira 1.605 milioi eurora iritsi zen.

Inbertsioaren aldeko apustu hori I+G+Bren aldeko apustuak indartu du, arlo horretako aurrekontuak % 10 igo baitira 2021arekin alderatuta. Gobernu programak, aldiz, urteko hazkunde hori % 6an jartzen zuen, eta legealdia amaitu baino lehen urteko % 12ra igoko da.

2. EUSKADIKO INBERTSIO ESTRATEGIKOEN PLANA 2022-2024: EUSKADI NEXT PROGRAMA BALIABIDE PROPIOEKIN BULTZATZEA

Inbertsio estrategikoak Euskadi Next Programako zortzi osagaietan daude antolatuta. Horiek guztiak, aldi berean, programa horretan erakusten zen bezala, SEEP-PRTRan Susperraldi, Eraldaketa eta Erresilientzia Planaren hogeita hamar osagaiekin erlazionatuta daude.

Gainera, marratuta eta dagokion banakapenarekin be-reizten dira Lehendakariak Espainiako Gobernuko lehen presidenteordeari urriaren 18an helarazi zizkion proiektu enblematikoak. Susperraldi eta Erresilientzia Mekanis-moko funtsen erabileraren barruan aintzat hartzeko

proiektu enblematiko bat eta hiru artean aurkezteko egin zuen eskaerari erantzuteko aurkeztu zizkion.

Argi dago inbertsio estrategikoen plan honek ez dituela jasotzen Euskadi Next Programaren inbertsio estrategiko guztiak, baina bai proiektuen lagin adierazgarria. Horien artean, izaera eraldatzailea, espezializazio adimendunaren strategiarekin bat egitea, ZTBP-PCTI 2030, erakun-deen arteko lankidetzeta eta lankidetzeta publiko-pribatua nabarmentzen dira, guztiak ere proiektuen bideragarritasuna eta egingarritasuna bermatzen duten zumeak.

	2022	2023	2024	GUZTIRA (M. €)
1. OSAGAIA: PERTSONEN OSASUNA ETA ZAINZTA	18,15	16,13	10,97	45,25
2. OSAGAIA: BIZIALDI OSOKO IKASKUNTZA	1,74	6,63	3,60	11,97
3. OSAGAIA: ENERGIA BERRIZTAGARRIEN SORKUNTZA	1,00	19,00	15,00	35,00
4. OSAGAIA: MUGIKORTASUN JASANGARRIA	38,20	82,10	15,80	136,10
5. OSAGAIA: DIGITALIZAZIOA ETA BERRIKUNTZA	20,81	90,19	90,78	201,78
6. OSAGAIA: HIRI-HABITATA	9,87	49,81	33,32	93,00
7. OSAGAIA: HABITAT NATURALA ETA HONDAMENDI NATURALEN PREBENTZIOA	1,00	1,00		2,00
8. OSAGAIA: EKONOMIA ZIRKULARRA	2,50	1,20		3,70
GUZTIRA	93,26	266,06	169,47	528,79

	LIDERRA	2022	2023	2024	GUZTIRA(M. €)
1. OSAGAIA: PERTSONEN OSASUNA ETA ZAINNTZA			16,13	10,97	45,25
Egoitza-zentroak pertsona ardatz duten bizikidetzaz-ereduetarantz egokitzea	AFA	1,00	3,00		4,00
Eskualdeko zainketa-zentroak	BFA	0,10	0,10		0,20
BAT Basque Advanced Therapies	EJ-FF.AA	13,70	7,00	3,20	23,90
Arabako Farmazia Nodoa	AFA	0,20	0,30		0,50
Gipuzkoa Advanced therapies	GFA	3,00	3,00		6,00
Osasunberri	EJ - EGJIS	5,00			5,00
RMN CIC Biogune	EJ - EGJIS	1,60	0,40		2,00
BRTA Azpiegitura	EJ - EGJIS	0,80	0,20		1,00
Terapia aurreratuen garapeneren eta ezarpenaren bizkortzea Euskadin	EJ Osasun Saila	3,10	3,10	3,20	9,40
Neuronano neurozientzia poloa (LINKER eta IKUR)	EJ Hezkuntza Saila	1,35	1,80	0,97	4,12
Gizarte-ekonomia sustatzea "Silver Economy" izenekoan	EJ Enplegu Saila		0,03		0,03
Arnasteko arazoak dituzten paziente kronikoen monitorizazioa	EJ Osasun Saila		0,20	0,80	1,00
Osakidetzako endoskopiaren berriztapena	EJ Osasun Saila	1,00	2,00	3,00	6,00
Ekipamendu kirurgikoaren berriztapena (mahai eta lanpara kirurgikoak)	EJ Osasun Saila	1,00	2,00	3,00	6,00

Espainiako Gobernuako Lehen Presidenteordeari aurkeztutako proiektu enblematikoak marratuta ageri dira.

	LIDERRA	2022	2023	2024	GUZTIRA(M. €)
2. OSAGAIA: BIZIALDI OSOKO IKASKUNTZA		1,74	6,63	3,60	11,97
Enplegu, prestakuntza, aktibazio eta laguntza programak	EJ Enplegu Saila	0,90	6,10	3,00	10,00
Zaintzetan kualifikatzeko programa esperimentalak	EJ Enplegu Saila	0,84	0,53	0,60	1,97

	LIDERRA	2022	2023	2024	GUZTIRA (M. €)
3. OSAGAIA: ENERGIA BERRIZTAGARRIEN SORKUNTZA		1,00	19,00	15,00	35,00
Hidrogenoaren korridorea	EJ - EGJIS	1,00	19,00	15,00	35,00
Elektrolizagailua	EJ - EGJIS		6,00		6,00
Sorkuntza berriztagarria - Elektrolizagailua	EJ - EGJIS		5,00	15,00	20,00
Hidrogenoerak	EJ - EGJIS	1,00	8,00		9,00

	LIDERRA	2022	2023	2024	GUZTIRA (M. €)
4. OSAGAIA: MUGIKORTASUN JASANGARRIA		38,20	82,10	15,80	136,10
Basque Mobility Lab	EJ-FF.AA	38,20	82,10	15,80	136,10
Vitoria Gasteiz Mobility Lab	AFA	1,00	2,00		3,00
Biscay Mobility Lab	BFA	22,90	24,90		47,80
Bizkaiko merkantzien garraioa kudeatzeko sistema digitala	BFA	11,00	11,70		22,70
AIC: digitalizazioa eta konektibitatea	BFA	1,50	1,50		3,00
C-ITS: korridore kooperatiboa	BFA	0,40	0,40		0,80
Hegoaldeko saihebidetako instalazio digitalak	BFA	10,00	11,30		21,30
Gipuzkoa Mobility Lab (MUBIL Poloa)	GFA	5,70	11,00	0,60	17,30
BCCAM Lab	EJ - EGJIS	0,70	1,10	1,20	3,00
Basquevolt	EJ - EGJIS	4,50	24,00	2,00	30,50
Mubil (EEEren azpiegitura zientifiko-teknologikoa)	EJ - EGJIS	1,00	5,00	5,00	11,00
FAZ-CFA Mercedes	EJ - EGJIS		8,00	5,00	13,00
Ibilgailu elektrikoetarako eta konektatutakoetarako BRTA azpiegitura	EJ - EGJIS	2,40	0,60		3,00
Fabrikazio malgua	EJ - EGJIS		5,50	2,00	7,50

Espainiako Gobernuako Lehen Presidenteordeari aurkeztutako proiektu enblematikoak marratuta ageri dira.

	LIDERRA	2022	2023	2024	GUZTIRA (M. €)
5. OSAGAIA: DIGITALIZAZIOA ETA BERRIKUNTZA		20,81	90,19	90,78	201,78
Araba Digitala Plana	AFA	3,80	2,70		6,50
Datuaren ekonomia	EJ	14,31	29,10	39,48	82,89
Daturako azpiegiturak	EJ - EGJIS	1,25	1,25	0,00	2,50
Zibersegurtasuna (BCSC)	EJ - EGJIS	3,60	1,55	0,85	6,00
Zibersegurtasuna (ZIUR)	GFA	3,00	2,00		5,00
Industriari aplikatutako IAko nazioarteko erreferentzia-zentroa	EJ - EGJIS	3,50	2,00	2,00	7,50
Quantum Euskadi	EJ	2,96	22,30	36,63	61,89
Linker eta Ikur	EJ Hezkuntza Saila	1,36	21,90	36,63	59,89
BRTA azpiegitura	EJ - EGJIS	1,60	0,40		2,00
Datu-espazioa	EJ Osasun Saila		4,00	12,00	16,00
Larrialdien kudeaketa adimenduna	EJ Osasun Saila		0,20	0,80	1,00
Osasun historia digitala	EJ Osasun Saila		3,00	7,00	10,00
Osasun zentro digitala	EJ Osasun Saila		4,00	6,10	10,10
Autonomiarako eta zahartze aktiborako eraldaketa digitala	EJ Osasun Saila		4,00	6,00	10,00
Pazientearen estrategia digitala	EJ Osasun Saila		1,50	1,90	3,40
Errehabilitazioaren digitalizazioa	EJ Osasun Saila		1,00	2,50	3,50
Basordak	EJ - EGJIS	0,30	15,00	15,00	30,30
Ardoa Wine Center	EJ - EGJIS	1,50	7,60		9,10
Food Global Ecosystem	EJ - EGJIS	0,90	18,09		18,99

Espainiako Gobernuako Lehen Presidenteordeari aurkeztutako proiektu enblematikoak marratuta ageri dira.

	LIDERRA	2022	2023	2024	GUZTIRA (M. €)
6. OSAGAIA: HIRI-HABITATA		9,87	49,81	33,32	93,00
Hiri-berroneratze integrala auzo kalteberetan (Opengela programa)	EJ Etxebizitza Saila	9,87	49,81	33,32	93,00

	LIDERRA	2022	2023	2024	GUZTIRA (M. €)
7. OSAGAIA: HABITAT NATURALA ETA HONDAMENDI NATURALEN PREBENTZIOA		1,00	1,00		2,00
Arabako Ur eta Biodibertsitate Erreserba	AFA	1,00	1,00		2,00

	LIDERRA	2022	2023	2024	GUZTIRA (M. €)
8. OSAGAIA: EKONOMIA ZIRKULARRA		2,50	1,20		3,70
Naturklima: klima-aldaketaren aurkako borroka	GFA	2,50	1,20		3,70

		LIDERRA	GUZTIRA (M. €)
1. OSAGAIA: PERTSONEN OSASUNA ETA ZAINZTA			45,25
Egoitza-zentroak pertsona ardatz duten bizikidetzaren ereduaren egokitzea	Sistema osoa eta antolatua sortzea adinekoek euren etxeetan jarrai dezaten sustatzeko, mota guztietako arreta eta zaintzekin; eta egungo foru-egoitzen baldintzak erosotasun mota berarekin berregituratzea.	AFA	4,00
Eskualdeko zainketa-zentroak	Bizkaiko eskualde-mailan eremu soziosanitarioan, inguruko egoitza-zentro guztietarako erreferentziazkoak izango diren eta laguntza espezializatuak emango dituzten egoitza-zentroak garatzea. Laguntza espezializatu horiek prestakuntza espezializatua, laguntza asistentziala, orientazioa, koordinazioa eta baliabide partekatuak izan daitezke.	BFA	0,20
BAT Basque Advanced Therapies		EJ-FF.AA	23,90
Arabako Farmazia Nodoa	Arabako Foru Aldundiak inbertsio hauek egiten lagunduko du: <ul style="list-style-type: none"> • Medikuntza birsortzailerako eta sendagaiak inprimatzeko 3D bioinprimagailuak. • Bioinprimagailuetan lortutako hiru dimentsioko gailuak ebaluatzeko eta ezaugarritzeko ekipamendua. • Laborategiko informazioa kudeatzeko sistema (Laboratory Information Management System - LIMS). Prozesuak digitalizatzeko eta automatizatzeko estrategiaren barruan software hori behar da prozesuen eraginkortasuna hobetzeko. • Fabrikazio-instalazioaren ekoizpen-ahalmena handitzeko ekipamendua. • Genetikako eta biomedikuntzako laborategiaren azpiegiturak zabaltzea, terapia pertsonalizatuaren garapen berriei erantzuteko, farmazia-ingurune aratu batean. • Konposatu aktiboak lortzeko ekipamendua (multi-bioerreaktoreak, PCR digitala...) • Konposatu aktiboak identifikatzeko eta ezaugarritzeko ekipamendua (metabolomikarako eta proteomikarako ekipoak) 	AFA	0,50
Gipuzkoa Advanced therapies	Terapia aurreratuen garapena, horien artean terapia genikoa, zelularra edo tisularra, orientazio industrialarekin.	GFA	6,00

Espainiako Gobernuak Lehen Presidenteordeari aurkeztutako proiektu enblematikoak marrazita ageri dira.

		LIDERRA	GUZTIRA (M. €)
Osasunberri	OSASUNBERRI ekimeneko euskal eragileengan kontzentratzen den inbertsio proposamena. BASQUE HEALTH CLUSTERek koordinatutako 24 erakunde elkarlanean arituko dira, euren esperientzia batuz, osasunaren esparruan gaur egungo premien kudeaketa hurbil, eraginkor, integral eta jasangarria lortzeko, baita sor daitezkeen arriskuen aurrean ere, COVID-19ak eragindako azken krisian gertatu dena kasu. Proiektua ekipamendu zientifiko teknikoan eta lankidetzan egindako I+G eta berrikuntzako jardueretan oinarritutako inbertsio-jardueretan oinarritzen da.	EJ – EGJIS	5,00
RMN CIC Biogune	Euskal Autonomia Erkidegoko BRTA azpiegitura zientifiko-teknologikoak indartzea, bikaintasuneko I+G+b jarduera bultzatzea eta horren emaitzak baliozkotzea eta erakustea.	EJ – EGJIS	2,00
BRTA azpiegitura		EJ – EGJIS	1,00
Terapia aurreratuen garapenaren eta ezarpenaren bizkortzea Euskadin	Terapia aurreratuak garatzeko eta ezartzeko ekosistema publiko-privatua finkatzea, pazienteak tratatzeko garapen terapeutikora eta asistentzialera bideratutako ikerketa klinikoaren bidez.	EJ Osasun Saila	9,40
Neuronano neurozientzia poloa (LINKER eta IKUR)	Neuronano ekimena, neurozientziaren eta nanozientziaren arteko elkargunea, EAEko neurozientzietako poloaren garapenean txertatzen da. Europan liderra den neuroteknologiako laborategi sarea da, eta bere eginkizuna metodo eta tresna elektronikoak, optikoak, kimikoak, molekularrak eta konputazionalak garatzea da, zirkuitu neuronalen funtzionamendua ikertzeko, garuneko gaixotasunetarako terapia berriak garatzeko start-up-ak eta ETEak sortzeko. Diziplina anitzekoa da, oinarritzko neurozientzia eta neurozientzia klinikoa ez ezik, zientzia fisikoak eta kimikoak, ingeniaritza, matematika eta zientzia konputazionalak ere hartzen baititu. Neuronanok, bereziki, nazioarteko bi ekimen garrantzitsuenekin lotzeko aukera emango dio Euskadiri, hala nola Human Brain Project-ekin eta Ipar Amerikako Brain ekimenarekin, biek bat egiten baitute garunaren egitura funtzionalen mapeatzean eta jarduera neuronaleko sentsoaren eta eragingailuen garapenean. Horiek, aldi berean, garuneko gaixotasunen tratamendu ez-inbaditzaileko terapia aurreratuak garatzea ahalbidetzen dute. Ekimen honek, ekipamendu, konektibitate, langile eta nazioarteko proiektuetan parte hartze alorretako inbertsioak biltzen ditu.	EJ Hezkuntza Saila	4,12

		LIDERRA	GUZTIRA (M. €)
Gizarte-ekonomia sustatzea "Silver Economy" izenekoan	Ekintzaileei Silver Economy izenekoaren esparruan enpresa-proiektuak garatzen laguntzea eta sustatzea, gizarte-ekonomian oinarrituta.	EJ Enplegu Saila	0,03
Arnasteko arazoak dituzten paziente kronikoen monitorizazioa	Arnasketa-arazoak dituzten paziente kronikoetan, funtzionaltasunarekin erlazionatutako eta telemonitorizazio-parametro klasikoekin integratutako gauzatze-probak (proba fisikoak, orekakoak eta mugikortasunekoak) automatizatzeko eta monitorizatzeko plataforma. Teknologia digitaletan oinarritutako sistema horrek monitorizaziorako eta urruneko arretarako plataforma berritzailea sortuko luke sektorean, eta erreferentziatzeko eredu bihurtuko litzateke paziente mota horientzat. Erabiltzaileek plataforma hori modu intentsiboan erabiltzeak, horrelako patologietara bideratutako baliabide teknikoak eta giza baliabideak optimizatzeko aukera emango du.	EJ Osasun Saila	1,00
Osakidetzako endoskopiaren berriztapena.	Osakidetzako Endoskopia Zerbitzuei dagokien ekipamendu guztia ordeztzea. Zerbitzu horietan kolon eta ondesteko minbizia bahetzeko lanak egingo dira. Eskakizun maila handiko ekipoak dira, eta Osakidetzari azken teknologia emateko berritu egin behar dira.	EJ Osasun Saila	6,00
Ekipamendu kirurgikoaren berriztapena (mahai eta lanpara kirurgikoak).	Osakidetzako ebakuntza-geletako ekipamendu kirurgiko guztia ordeztzea, zehazki mahai eta lanpara kirurgikoak. Ekipo horiek premiaz ordeztzea eskatzen dute, bizi-zikloa amaitu zaielako. Azken urteetan, ebakuntza-gela horiek egokitzeko lana egiten ari da, baina oraindik geratzen dira berritu beharrekoak.	EJ Osasun Saila	6,00

		LIDERRA	GUZTIRA(M. €)
2. OSAGAIA: BIZIALDI OSOKO IKASKUNTZA			11,97
Enplegu, prestakuntza, aktibazio eta laguntza programak	24 enplegu- eta prestakuntza-programa (inklusio-ibilbideak), gai hauekin zerikusia dutenak: Eraikinen birgaitzea; Hiriguneak edo espazio degradatuak berroneratzeko obrak; Hiri-espazio berriak; Eraikinen eta hiri-espazioen digitalizazioa edo teknifikazioa; Gizarteratzeko, garapen komunitarioko, zaintzako eta zahartze osasungarriko proiektuei lotutako espazio edo zerbitzu soziokomunitarioen hobekuntza; Jasangarrtasun eta energia-eraginkortasuneko proiektuak hiri-berroneratze edo eraikinen birgaitze proiektuetan. Lurralde Plangintza, Etxebizitza eta Garraio Sailari dagokio proiektuak kokatzea, bere esku-hartze planen arabera.	EJ Enplegu Saila	10,00
Zaintzetan kualifikatzeko programa esperimental	Zainlab II. fasea: Zainketen sektorea profesionalizatzeko, kalitatezko eskaintza egituratzeko eta eskaria sendotzeko oinarriak jartzea, bai eta aukerak eta palankak identifikatzeko lan egitea ere; horri esker, profil profesional berriak sortuko dira zainketen eremuan.	EJ Enplegu Saila	1,97

		LIDERRA	GUZTIRA(M. €)
3. OSAGAIA: ENERGIA BERRIZTAGARRIEN SORKUNTZA			35,00
Hidrogenoaren Korridorea	<p>Hidrogenoaren BH2C Euskal Korridorea proiektuaren bidez, Euskal Autonomia Erkidegoan hidrogenoaren ekosistema sortzeak helburu bikoitza du: alde batetik, energiaren, mugikortasunaren, eta industriako eta zerbitzuetako zenbait sektoreren deskarbonizazioan aurrera egitea, eta, bestetik, hidrogenoaren energia-bektorearen balio-kate osoan gaitasun teknologiko industrialak garatzea. Horrela, Euskadik konpromiso sendoa du energiaren deskarbonizazioarekin, klima-aldaketaren aurka borrokatzeko eta 2050ean klima-neutraltasuna lortzeko funtsezko tresna baita; aldi berean, industria-sektoreak bere ekonomian duen pisuari eustearen eta hori indartzearen aldeko apustua egiten du. Indarra hartzen ari den alternatibetako bat, energia berriztagarrien sartzeko handia daukan eta hidrogenoa biltegitratze-bektore gisa erabiltzen duen energia-eredua da. Testuinguru horretan, funtsak EEEK hidrogeno berriztagarria sortzeko eratuako sozietatean parte hartzera bideratuko lirateke, energia berriztagarria sortzeko parke berri bat garatuz, hori beharrezkoa baita elektrolizagailu horren bidez ekoiztutako hidrogenoa berdetzat hartzeko. Era berean, EEEK hidrogenoa kargatzeko puntuak edo hidrogenoak ezartzen parte hartzea aurreikusten da, mugikortasunean erabili ahal izateko.</p>	EJ - EGJIS	35,00
Elektrolizagailua		EJ - EGJIS	6,00
Sorkuntza berriztagarria - Elektrolizagailua		EJ - EGJIS	20,00
Hidrogenoak		EJ - EGJIS	9,00

		LIDERRA	GUZTIRA (M. €)
4. OSAGAIA: MUGIKORTASUN JASANGARRIA			136,10
Basque Mobility Lab		EJ-FF.AA	136,10
Vitoria Gasteiz Mobility Lab	Vitoria-Gasteiz Mobility Lab-ek, Gasteizen eta Araban hiri-garraioko joera berriak aztertzeke, probatzeko eta aplikatzeko berrikuntza-zentroa izan nahi du; esate baterako, kale adimendunak, autobus eta automobil autonomoa, ibilgailu elektrikoa, aparkaleku adimendunak, trafikoari aplikatutako "Big data", zamalanetarako sistema adimendunak eta abar. Zenbait gune proba-banku gisa egokituko dira, kaleak, aparkalekuak, etorbideak edo errepideak, besteak beste.	AFA	3,00
Biscay Mobility Lab		BFA	47,80
Bizkaiko merkantzien garraioa kudeatzeko sistema digitala	Horretarako hautatutako azpiegiturak erabiltzeagatiko ordainketa-sistema. Kobrantza hori ibilgailuak detektatzeko sistema elektronikoko baten bidez egingo da, ordainketa egiteko gelditu behar gabe (free-flow)	BFA	22,70
AIC: digitalizazioa eta konektibitatea	AIC erreferentziarako Hub gisa sendotzea e-mobility-ari dagokionez, 7.700 m ² -ko Inteligentzia Gune berria sustatuz, pabiloiak eta instalazioak egokituz eta ekipamendu berria eskuratuz, digitalizazio- eta konektagarritasun-proiektu berriei ekiteko eta gune berri horretan teknologia emergenteei lotutako 4 lehia-zentro dinamizatzeko. Zentro horiek funtsezkoak izango dira datozen urteetan Bizkaiko industria-sarea automobilen merkatuaren bilakaerara egokitzeke.	BFA	3,00
C-ITS: korridore kooperatiboa	Sentsorizazioa, komunikazio-ekipoak eta datuak aztertzeke ekipoak (orokorrean C-ITS izenekoak) ezarri nahi dira foru-sareko tarte batean edo batzuetan, hartara, azpiegitura-ibilgailua komunikazioa denbora errealean egin ahal izateko eta foru-sareko Kontrol Zentrotik kudeatu ahal izateko. Ibilgailu autonomoarekin eta konektatutako ibilgailuarekin erlazionatutako teknologia eta aplikazioak probatzeko aukera emango du, eta, horrez gain, ibilbide seguruagoa eta laburragoa egingo duten erabiltzaileei lankidetzaz zerbitzuak emango dizkie (istripuei, errepideko obrei, eguraldiari eta abarri buruzko informazioa).	BFA	0,80

		LIDERRA	GUZTIRA (M. €)
Hegoaldeko saihebidetako instalazio digitalak	Azpiegitura digitalizatzea, honako hauek emanez: energia hornitzeko ekipoak, argiztapena, aireztapena, suteen aurkako babes-ekipoak, segurtasun- eta kontrol-instalazioak, segurtasun-komunikazioko sistemak (TETRA) eta merkataritza-sistemak, zuntz optikoa eta kontrol-zentroan beharrezkoa den ekipamendua; bidesariak kobratzeko sistemak (free-flow); eta ibilgailu elektrikoa kargatzeko ekipoak.	BFA	21,30
Gipuzkoa Mobility Lab (MUBIL Poloa)	Mugikortasun jasangarri eta adimendunerantz eraldatzeko garapen- eta esperimentazio-poloa, gaitasun eta azpiegitura teknologiko-industrial berriak sortuz, baita mugikortasun elektrifikatua, konektatua, kooperatiboa, autonomoa eta partekatua garatzea ahalbidetuko duten negozio-ereduak ere. Era berean, Lurraldearen mugaz gaindiko kokapenak, herrialdeen arteko sistemen elkarreragingarritasuna probatzeko eta TEN-T errepide-sarearen ardatz atlantikoan erreferente izateko aukera emango du.	GFA	17,30
BCCAM Lab	BasqueCCAMek mugikortasun konektatua, kooperatiboa eta autonomoa (CCAM) aztertzeke, baliozkotzeko eta ikertzeko lanak egingo dituen "Living Lab" bat garatuko du. Horrek arreta berezia jarriko du sistema eta ibilgailu multimodaletan (autoa, trena, autobusa...), eragiketa-ingurune errealean. Erlazionatutako teknologien heldutasun-maila -TRL- handitu egingo du, eta eragiketari buruzko benetako datuen gaineko balio erantsi handiko zerbitzuak emango ditu tokiko, estatuko eta nazioarteko proiektzioa duten mugikortasun konektatu, kooperatibo eta autonomoko testuinguruetan.	EJ - EGJIS	3,00
Basquevolt	Egoera solidoko baterien fabrika	EJ - EGJIS	30,50
Mubil (EEEren azpiegitura zientifiko-teknologikoa)	EEEk entsegu eta I+G ekipoak erostea eta Mubil Fundazioari epe luzerako lagatzea	EJ - EGJIS	11,00
FAZ-CFA Mercedes	Sprilurrek Automobilgintzako fabrikazio aurreratuko 4.0 industria zentroa ezartzeko eraikinaren egokitzapena eta eraikuntza. Helburua, automobilgintzaren sektorerako Fabrikazio Aurreratuko Zentroa FAZ-CFA garatzea da, lankidetzaren publiko eta pribatuaren bidez, Mercedes-Benz enpresaren eta sektoreko balio-katearen hornitzaileen partaidetzarekin. Fabrikazio Aurreratuko Zentroaren helburua	EJ - EGJIS	13,00

Espainiako Gobernuak Lehen Presidenteordeari aurkeztutako proiektu enblematikoak marratuta ageri dira.

		LIDERRA	GUZTIRA(M. €)
	<p>prozesuak eta teknologiak sortzea da, bazkideek unean-unean ibilgailu elektrifikatuen eta autonomoen belaunaldi berriaren industrializazio digitalizatuaren arte-egoeraren berri izateko, eta, horrela, sektorearen lehiakortasunari eta jasangarritasunari laguntzeko. Eskura dauden adierazleak FAZ-CFari atxikitako enpresen kopuruari buruzkoak dira.</p>		
Ibilgailu elektrikoetarako eta konektatutakoetarako BRTA azpiegitura	<p>Ikerketa Zentron aliantzako azpiegitura zientifiko-teknologikoak eskuratzeko eta eguneratzeko inbertsioa: Basque Research and Technology Alliance - BRTA.</p>	EJ - EGJIS	2,00
Fabrikazio malgua	<p>Sprilur eraikina fabrikazio malguko proiektua ezartzeko egokitzea eta eraikitzea, Gestamp enpresak serieko ekoizpen errealeko ingurunean garatutako fabrikazio malguaren kontzeptua inplementatzeko. Kontzeptua hainbat OEMrako dagoeneko ekoizten ari diren 12 multzoko taldera zabalduko da.</p>	EJ - EGJIS	7,50

		LIDERRA	GUZTIRA (M. €)
5. OSAGAIA: DIGITALIZAZIOA ETA BERRIKUNTZA			201,78
Araba Digitala Plana	<p>Administrazioa ikuspegi digitaletik eraldatzeko eta egokitzeko plan integrala, ARABA DIGITALA PLANA 2026 izenekoa, Arabako Foru Aldundiaren jardura markatzen duten funtsezko bost printzipioen barruan sartzen dena:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Etengabeko modernizazioa eta berrikuntza, aro digitalera egokitzearekin batera, • Herritarrek administrazio-jardueretan parte har dezaten bultzatzea, • Elkartasunaren eta gizarteratzearen bidez gizarateko arrakalak murriztea, • Landa-inguruetako despulazioaren aurkako borroka eta • Klima-aldaketa geldiaraztea. 	AFA	6,50
Datuaren ekonomia	<p>Proiektu honek Euskadin datuaren ekosistema bat sortzea planteatzen du, industria-sektorea fokalizatuz, Euskadiko RIS3 estrategian eta ZTBP-PCTI 2030ean industria adimendunaren espezializazio-arloaren aldeko apustuaren barruan. Hori guztia oinarri hartuta, datuaren balio-katearen garapena aurreikusten da, katebegi nuklear batzuekin, eta horien inguruan euskal ekonomiaren hazkunde-, lehiakortasun- eta produktibitate-bide berriak artikulatzea. Balio-kate horren kate-maila nagusiak hauek dira:</p>	EJ	82,89
Daturako azpiegiturak	5G teknologiarik bultzada ematea, horrek ordeztuko baitu, edo gutxienez areagotuko du 4G LTE konexioa, eta datozen urteetako ekonomia eta gizarte digitala eraikitzeak apustu teknologiko estrategikoetako izango da.	EJ - EGJIS	2,50
Zibersegurtasuna (BCSC)	Industriako zibersegurtasuna, Euskadiko espezializazio-nitxo gisa, Basque Cybersecurity Centre (BCSC) izenekoa indartzera bideratuta.	EJ - EGJIS	6,00
Zibersegurtasuna (ZIUR)	Gipuzkoako enpresen zibersegurtasun-gaitasunak indartzea, bereziki industria-enpresenak, IKS-ICS (industria-kontrolako sistemak) prebentzioan.	GFA	5,00
Industriari aplikatutako IAko nazioarteko erreferentzia-zentroa	Industriarako adimen artifizialaren Europako zentroa, Basque Artificial Intelligence Center-etik (BAIC) bultzatua, lankidetzak publiko-pribaturako gune gisa sortutako proiektu osoaren elementu nagusi eta bultzatzaile gisa.	EJ - EGJIS	7,50

Espainiako Gobernuak Lehen Presidenteordeari aurkeztutako proiektu enblematikoak marratuta ageri dira.

		LIDERRA	GUZTIRA (M. €)
Quantum Euskadi	Quantum Euskadi (QEuskadi) strategiaren helburu nagusia Euskal Autonomia Erkidegoa euskal zientzia eta teknologia sistemaren gaitasun guztiak integratuko dituen "Quantum Research and Development International Hub" gisa kokatzea da, I+G gaitasunak indartuz, gaitasun berriak sortuz, Quantum ezagutzaren zaintza zientifikoa artikulatuz, azpiegitura zientifiko berezien mapa ezarriz, nazioarteko lankidetzak garatuz eta gizartearen inplikazioa sustatuz jarduera zientifikoan.	EJ	61,89
Linker eta Ikur	Euskadi abangoardiako zientzian nazioarteko polo gisa posizionatzeko estrategia, teknologia kuantikoen arloko inbertsio estrategikoak areagotuz, bai superkonputazio tradizional eta kuantikoan, I2Basque datu-sarean, bai komunikazio eta sensorika kuantikoetan. BERC DIPC, Quantumeko Euskadiko bikaintasun-ikerketaren giltzarria, indartzea, zientzia esperimentalean aurreratutako zentro berria gehituz. Ekimen honek, ekipamendu, konektibitate, langile eta nazioarteko proiektuetan parte hartze alorretako inbertsioak biltzen ditu.	EJ Hezkuntza Saila	59,89
BRTA azpiegitura	Ikerketa Zentroen aliantzaren azpiegitura zientifiko-teknologikoak eskuratzeko eta eguneratzeko inbertsioa: Basque Research and Technology Alliance - BRTA. Euskal Autonomia Erkidegoko BRTA azpiegitura zientifiko-teknologikoak indartzea, bikaintasuneko I+G+b jarduera bultzatzea eta horren emaitzak baliozkotzea eta erakustea.	EJ - EGJIS	2,00
Datu-espazioa	OSN-SNSTik (osasun-sistema nazionala) datozen datuen biltegitate, prozesatze aurreratu eta analisi masiborako cloud plataforma diseinatzea eta martxan jartzea, jardunbide klinikoan eta ikerketan aplikatzeko. Plataformak Autonomia Erkiegotarako gunen segmentatuak izango ditu, eta European Health Data Space-ko gainerako nodoekin elkarrengaitako prestatuta egongo da.	EJ Osasun Saila	16,00

Espainiako Gobernuak Lehen Presidenteordeari aurkeztutako proiektu enblematikoak marratuta ageri dira.

		LIDERRA	GUZTIRA (M. €)
Larrialdien kudeaketa adimenduna	Azken belaunaldiko arkitektura teknologikoetan oinarritutako Cloud Plataforma Digitala, larrialdi soziosanitarioen sare publikoko eta pribatuko baliabide guztien kudeaketa adimenduna ahalbidetzen duen Adimen Artifizial eta analitiko aurreratuari buruzko kudeaketa-gaitasunak dituen, itxaronaldiak murriztuz, flota optimizatuz, langileen dedikazioa hobetuz, kostuak optimizatuz, kudeaketa- eta arreta-mailen jarraipena eginez, erabakiak hartzeko euskarria bideratuz, IT automatizatutako teknologiak hobetuz, etab. Proiektu aitzindaria da, osasun- eta logistika-jardunbide onenak txertatuko lituzke, eta eragin zuzena izango luke osasuneko profesionalen arreta-mailen hobekuntzan eta eskura dituzten bitartekoen optimizazioan.	EJ Osasun Saila	1,00
Osasun historia digitala	OHD-HSD Osasun Historia Digitala definitzea eta inplementatzea, egungo Historia Kliniko Elektronikoaren bilakaera gisa, 5P medikuntza berriaren barruan (Biztanleriarena, Prebentziozkoa, Prediktiboa, Pertsonalizatua eta Partaidetzan oinarritua), erabat digitala, nazioan eta nazioartean elkarrengingarria eta Herritarra/Pazientea ardatz duena, herritarren ongizatea, osasun-arretaren kalitatea eta osasun-sistemaren eraginkortasunaren neurketa hobetzeko helburuarekin.	EJ Osasun Saila	10,00
Osasun zentro digitala	Osakidetzaren eraldaketa digitalari heltzen dio, eskatutako oinarritzko azpiegiturekin batera, herritarrei osasun-prestazio digitala emateko, 360 ikuspegiarekin, kanal anitzeko osasun-eredu konektatuan.	EJ Osasun Saila	10,10
Autonomiarako eta zahartze aktiborako eraldaketa digitala	Biztanleriaren zahartzean autonomia eta osasuna sustatzeko soluzio eta zerbitzu digitalak: zahartze aktiboko prozesuan ahalmen funtzionalaren hauskortasuna eta entrenamendua baloratzeko inguruneak, produktuak eta zerbitzuak. Horrek autonomia pertsonala eta osasun-mailak areagotuko ditu eta osasun-arretaren kostuak murriztuko ditu edo kritikotasun-aldiak atzeratuko ditu. Zahartze aktibo egoeran dauden herritarrei laguntzeko plataforma digitala izango luke, autonomia pertsonala hobetzen laguntzeko gaitasunak, profesional sanitario eta soziosanitarioekin elkarriketarako bideak, administrazioaren zerbitzuak... eta abar eskainiz, hori guztia customer experiences izeneko eredu berrien pean eta teknologia mugikorren, IoTren, Adimen Artifizialaren eta abarren erabilera intentsiboaren bidez.	EJ Osasun Saila	10,00

		LIDERRA	GUZTIRA (M. €)
Pazientearen estrategia digitala	Prozesu asistentzialetan gertatzen ari den eraldaketa sakonari erreparatuta, prozesu horiek digitalizatzearen ondorioz, proiektuak pazientearekiko harremanari modu integratuean heltzea planteatzen du, paziente aktibo eta ahaldunduaren rol berria bereganatuz. Lantze horretan sartzen dira elementu teknologikoak, hala nola kanal anitzeko plataforma, pazientearen esperientzia edo analitika aurreratuarena, eta eraldaketa-prozesua behar bezala gobernatuko dela bermatzen duten antolaketako elementuak.	EJ Osasun Saila	3,40
Errehabilitazioaren digitalizazioa	Osakidetzaren eraldaketa digitalari heltzen dio, eskatutako oinarritzko azpiegiturekin batera, herritarrei osasun-prestazio digitala emateko, 360 ikuspegiarekin, kanal anitzeko osasun-eredu konektatua.	EJ Osasun Saila	3,50
Basordak	Akuikultura-ekoizpeneko parkearen barruan, Sprilurrek Basordako eremua egokitzea eta lehorreko akuikultura-poligonoa garatzea, itsas espezieak ekoizteko. Zehazki, Lemoizko zentral nuklear zaharraren instalazioak egokitu dira, akuikultura-parke bihurtzeko: dauden ur-hartuneak egokitzea eta lurzatian hainbat hartune banatzea, egungo instalazioak, elektrizitate- eta komunikazio-instalazioak urbanizatzea eta garbitzea.	EJ – EGJIS	30,30
Ardoa Wine Center	Mahastizaintzako eta ardogintzako produkzioaren balio-katea aztertze eta eraldatzeko zentro bat diseinatzea eta abian jartzea, teknologia berrien erabilera (prezisioneko nekazaritza, IoT, sensorika...) eta ekoizpen- eta merkaturatze-prozesuen hobekuntza oinarrituta. Egungo joeren konbergentziak –klima-aldaketari lotutako ingurumen-joerak, aldaketa teknologikoa eta kontsumokoa- beharrezko inflexio-puntua eragiten du Euskadiko edarien egungo eremuan, mahastizaintza- eta ardogintza-sektorean batez ere. Ekimen horri esker, Euskadiko edarien sektorea lehiakortasunez hornitu ahal izango da, eta, bereziki, talentua eta balio erantsia gehituko zaizkio Euskadiko edarien sektoreari, teknologikoaren eta analitikaren ikuspegietatik balioa handituz, ardoari ez ezik, harekin batera doan ekoizpen-kate osoari, arlo horretako enpresen berrikuntza-, digitalizazio- eta lehiakortasun-gaitasunak garatuz.	EJ – EGJIS	9,10

		LIDERRA	GUZTIRA(M. €)
	<p>Horrela, Ardoa Wine Centerrek nazioartean erreferentziazkoa izango den ekosistema sortuko du ardoaren eta edarien sektorean, hauetarako gaitasun eta baliabide egokiekin:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Sektorearen dinamizazioa eta integrazioa. 2. Negozio-eredu berrien, ekintzailtzarako eta kalitatea hobetzeko plataformaren garapena. 3. Berrikuntzaren eta ekintzailtzaren sustapena. 4. Inbertsioaren eta talentuaren erakarpena. 5. Mahastizaintzako eta ardogintzako sektorearen etorkizuneko erronkei buruz hausnartzeko, eztabaidatzeko eta proposamenak egiteko plataforma. 		
Food Global Ecosystem	<p>Sukaldaritzako berrikuntza-zentroa, hezkuntzari eta talentuari lotua, gastronomiaren balio-katean jakintzak eta negozio berrien sorkuntza, nazioarteko erreferentzia gisa kokatuz, talentu ekintzailea eta startupak erakartzeko, gaikuntza aurreratua emateko eta garatzeko, eraikin berri baten bidez. Eraikin horren helburua, berrikuntzako hiri-barrutia eta nazioarteko irismena izango duen komunitate digitala bultzatzea da, gastronomiari, sukaldaritzako eta sukaldaritza jardueren inguruko ezagutza aplikatuari, prestakuntzari eta esperientziari dagokienez munduko ekosistemarik onenetakoa izan dadin. GOE espazio fisiko baten inguruan eratuko da, eta bere helburua, berrikuntza-barruti bat sustatzea eta, besteak beste, graduondoko gelak, laborategiak eta produktu eta zerbitzu berriak garatzeko tailerrak, coworking eremua, erakusketa-eremua eta ekitaldiak hartzea izango da. Proiektu honen helburuak hauek dira:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Produktu, zerbitzu eta enpresa berriak garatzeko, berritzeko, prototipatzeko eta eskalatzeko erreferentziazko ekosistema sortzea sektorean. 2. Talentua erakartzea (masa kritikoa). GOe enpresen, ekintzaileen eta diziplina anitzeko talentuaren katalizatzaile izango da. Basque culinary centerrek sortu zenetik lortu du, eta gaitasun hori are profil kualifikatuagoetara erakartzeko ahalmena du. 	EJ - EGJIS	18,99

	LIDERRA	GUZTIRA(M. €)
<p>3. Gastronomía-sektorean espazio eta soluzio berritzaileak sustatzea, berrikuntza irekiko lankidetzazko lanaren, garapenaren eta ikerketaren bidez, proposamen asko hiriko jendearengan eta bisitariengan elkarreragina sortuko duten eta horiei irekita egongo diren hiri-ingurunean.</p> <p>4. Enpresei mundu mailan bakarra den espazioa eskaintzea, talentu anitzaren eta munduaren aurrean zabalik egongo dena, bakoitzaren balio- eta konponbide-proposamenak sortzeko, prototipo-espazioen, spin off-en eta beste ekimen batzuen bidez ideiei forma emanez.</p> <p>5. Gastronomía-munduko Erakusleihu bat sortzea, iraganeko, oraingo eta etorkizuneko gastronomía ikusi eta probatzeko espazioa, hain zuzen ere.</p>		

		LIDERRA	GUZTIRA(M. €)
6. OSAGAIA: HIRI-HABITATA			93,00
Hiri-berroneratze integrala auzo kalteberetan (Opengela programa)	OPENGELA programa gure hirietan esku hartzeko politika garatzera eta abian jartzera bideratuta dago, eta hiri-berroneratze integrala aurreikusten du, energia-eraginkortasuna eta eraikitako parkearen irisgarritasuna hobetzeaz gain, ingurumen-, gizarte-, ekonomia-, hiri- eta gobernantza-alderdiak hobetzeko helburuarekin. Ahalegin berezia egingo du EAeko auzo ahulenetan esku hartzeko, kalteberatasun-egoera hori berroneratzeko. Programa, gutxienez, hiri-berroneratze integraleko hiru jarduketek osatuko dute, eta 2022tik 2024ra bitartean gauzatu beharreko lurralde-banaketa orekatua bilatuko da hiru lurraldeetan.	EJ Etxebizitza Saila	93,00

		LIDERRA	GUZTIRA(M. €)
7. OSAGAIA: HABITAT NATURALA ETA HONDAMENDI NATURALEN PREBENTZIOA			2,00
Arabako Ur eta Biodibertsitate Erreserba	Arabak uraren eta biodibertsitatearen gordailu gisa duen garrantzi estrategikoari eustea eta hori hobetzea. EAeko biztanleen erresilientzia eta ur-gordailua bermatuko dituzten "azpiegitura urdinak eta berdeak" proiektatu dira. Arroen ingurumena lehengoratzeko, kontserbaziorako, egoera ekologikoa hobetzeko, ekosistema naturalen funtzio-aniztasuna lortzeko, basoek karbono-hustubide gisa duten gaitasuna indartzeko... obrak.	AFA	2,00

		LIDERRA	GUZTIRA(M. €)
8. OSAGAIA: EKONOMIA ZIRKULARRA			3,70
Naturklima: Klima-aldaketaren aurkako borroka	Gipuzkoako ekonomia zirkularreko, energia-trantsizioko eta klima-aldaketaren aurkako politiken gune nagusia.	GFA	3,70

3. INBERTSIOAREN BIDETIK JARRAITZEKO BEHARRA

3.1. Susperraldi eta Erresilientzia Mekanismoaren eraldatzeko potentziala maximizatuz

Orain arteko Susperraldi, Eraldaketa eta Erresilientzia Planaren hedapenak ez du haren izaera eraldatzailea hautemateko aukerarik ematen. Seguruenez, PERTEak eta Espainiako Gobernuko hainbat ministeriok iragarri dituzten proiektu enblematiko/estrategikoak hedatzeak egoera hori zuzenduko du. Beharrezkoa da hala izatea, izan ere, Next Generation ekimenak arrakasta izan behar du berez, ez dadin denboran isolatutako ekimena izatera mugatu; aitzitik, Europar Batasunaren zorpetze estrukturalan oinarrituko den eta ekonomia Giza Garapen Jasangarriaren zerbitzura jartzen lagunduko duen EBren barruko zerga-politika erkidearen oinarriak ezartzeko balio behar du.

Baina SEEP-PRTRan jasotako 70.000 milioi euroko diru-laguntzak ondo kudeatzea eta eredu sozioekonomikoaren eraldaketara bideratzea bezain garrantzitsua da Espainiako estatuak mailegu gisa jaso ditzakeen eta oraindik aktibatu barik dauden eta SEEP-PRTR eguneratu beharko duten 70.000 milioi euro gehiago horiek erabili ahal izatea. Espainiak 2023ko abendura arteko epea du bigarren tarte hori eskatzeko. Oraingo honetan, Autonomia Erkidegoek inbertsio-lerroen diseinuan eta baliabide horien erabilera optimizatzearen erreformetan parte hartu ahal izateko denbora nahikoa.

Horrela, aukera ematen da Autonomia Erkidegoak eta Toki Erakundeak planaren zabalkuntza horren diseinuan inplika daitezkeen eta euren eskumeneko politika publikoen esparruan berrikuntzak eta inbertsioak eginez esku-hartzearen diseinuan parte har dezaten. Kreditu-lerro hori eskuratzea erabakigarria da egonkortasun- eta hazkunde-ituna eta zerga-baterakuntzako arauak pixkanaka itzultzen ari diren testuinguruan, eta horiek gastuari eta inbertsioari eusteko bidean jarriko gaituzte berriro. Autonomia Erkidegoen eskumeneko esparruetan inbertsioak finantzatzeko baliabideak eskuratzeak ezin du, inola ere, erabakitze ahalmen txikiagoa eta autogobernua murriztea ekarri. SEM-MRRaren kredituetan emango diren 70.000 milioiek Autonomia Erkidegoen zorpetze-ahalmena ordeztzen badute, ez dadila izan erabakitze ahalmena galtzearen kontura; horregatik, EPER-PRTRaren eguneratze hori, Autonomia Erkidegoek erreformen eta inbertsio gehigarrien diseinuan parte har dezaten aprobetxatu behar da.

3.2. Europako gobernantza ekonomikoa erronka eraldatzaileen esanetara jarritz

750.000 milioi euroko Next Generation EU Ekimena, aldi baterako "bazoka" da, eta zaparrada batean gera daiteke, martxan dauden eraldaketei ekiteko moduan aldaketa sakonak eragingo dituzten neurri estrukturalagoekin batera ez badoa. Beharrezko ekimena da, baina ez nahikoa. Pandemiaren ondorio ekonomikoak erantzuteko politika antiziklikoak eta inbertsioak zuzenak dira, baina aldatur joan beharko dira, egoeraren arabera izateari uzteko eta gobernantza ekonomikoak bultzatu, inoiz ez geldiarazi, beharko dituen egiturazko aldaketa sakonak bermatzeko.

Horretarako, Europako zerga-politikak herrialdeen aurrekontu-diziplina bermatzera bideratutako defentsa-posizio hutsetik askoz ere proaktiboagoa den beste batera igaro behar du, administrazio guztien jarduna erraztuz eta bideratuz, ziklo ekonomikoa, berau dagoen unearan arabera egonkortzeko, epe luzean Europako lehiakortasuna eta erresilientzia indartzera bideratutako politika sektorialak bideratuz, hiru trantsizio handiak ziurtatuz: trantsizio teknologiko-digitala, energetiko-klimatikoa, eta gizarte-osasuneko, Europako herrialdeen arteko benetako konbergentzia bermatzeko.

Horretarako, gobernantza ekonomikoaren erreforma horretatik soilik etor daitezkeen erantzun estrukturala eta garrantzi handikoa antolatu behar da, batez ere, beharrezko inbertsio-ahaleginari aurre egin ahal izateko aukera emango duen egonkortasun- eta hazkunde-itunaren aldaketa sakonetik.

Europako gobernantza ekonomikoa eta, bereziki, egonkortasun- eta hazkunde-ituna berrikusteak lehen-tasuna eman behar dio inbertsio publikoaren etengabeko bultzadari, oraindik gauzatu gabe dauden eraldaketa handietan. Ez bakarrik inbertsio publikoaren maila oraindik ez delako 2008ko Atzeraldi Handiaren aurreko inbertsio-mailara iritsi, baizik eta Glasgowko goi-bileran berriki hartutako akordioek klima-aldaketaren aurkako borrokan inbertsio-ahalegin handia eta oso fokalizatua egitera behartzen gaituztelako, eta gobernantza ekonomikoa ezin delako oztopo izan borroka horretan. Alde horretatik, Next Generation EU ekimena eraldaketa horiei aurre egiteko beharrezkoa da, baina ez nahikoa.

Joan den urritik EBren barruan gobernantza ekonomikoari buruz berriro ireki den eztabaida funtsezko aukera da duela gutxi iragarri den berotegi-efektuko gasak murrizteko asmo handiko helburuarekin koherentea izango den erantzun estrukturala emateko. Horretarako, beharrezkoa da egonkortasun- eta hazkunde-itunaren erreformak erronka izugarriari aurre egiteko beharrezkoak diren inbertsio eraldatzaileei aurre egiteko aukera ematea, bai kuantitatiboki, inbertsio horien bolumenarengatik, bai kualitatiboki, inbertsio horiek hedatzeko orduan jarduteko moduan "xedeak ikuspegia" egituratu behar delako.

Egonkortasunerako eta hazkunderako itunaren egungo arauetan oinarritutako gobernantza ekonomikoak asmo handiko planteamenduak eragozten ditu. Horrela, EBren austeritate-politikak eta ustez Europako ekonomiaren eragile diren herrialdeen barne-inbertsio ahula, hala nola energia-erlaketak ekologikoari edo digitalizazioari aurre egiteko behar den inbertsiorako alferrik galtzen diren superabitek dituen Alemaniarena, Europa planetaren erronken buruan jartzeko handicap bat dira.

